

Babele de la Ulmet

Observații introductive

- Motivația și scopul lucrării
- Metodologia și mijloacele cercetării

Motivația și scopul lucrării

- Am ales această temă pentru studiu în urma unor excursii cu caracter aplicativ
- Scopul acestei lucrări este promovarea potențialului turistic al acestei zone și să adăugăm zestrei de cercetări geografice ale Colegiului, încă un produs pe care să-l valorificăm la orele de geografie sau în diverse proiecte.

Metodologia și mijloacele cercetării

Investigații amănunțite pe care le-am desfășurat în mai multe etape:

- etapa studiului preliminar
- etapa studiului de teren (Foto 1)
- etapa finalizării studiului

Metodologia și mijloacele cercetării

Folosirea diferențiată, în funcție de situații și etape, a unui număr mare de metode:

- metoda analizei (Foto 2)
- metoda sintezei
- metoda observației
- metoda comparativă

Mijloacele de cercetare în etapa de teren au fost: autoturism de teren, hărți topografice, busolă, creioane colorate și diverse lucrări științifice de profil.

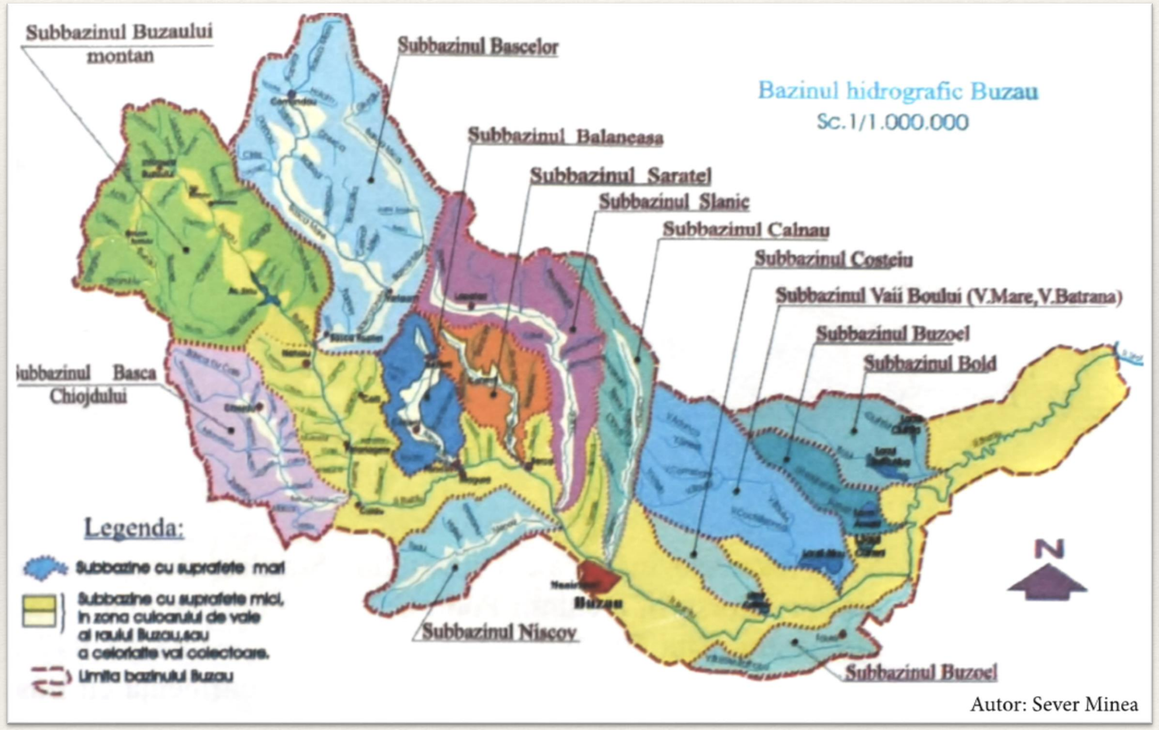
Babele de la Ulmet

Bazinul Bălăneasa – gazda celor mai spectaculoase microreliefuri de trovanți

- Unitățile morfostructurale subcarpatice cu relief de trovanți
- Aspecte de ordin petrografic și tectonic structural care au favorizat formarea microreliefului de trovanți

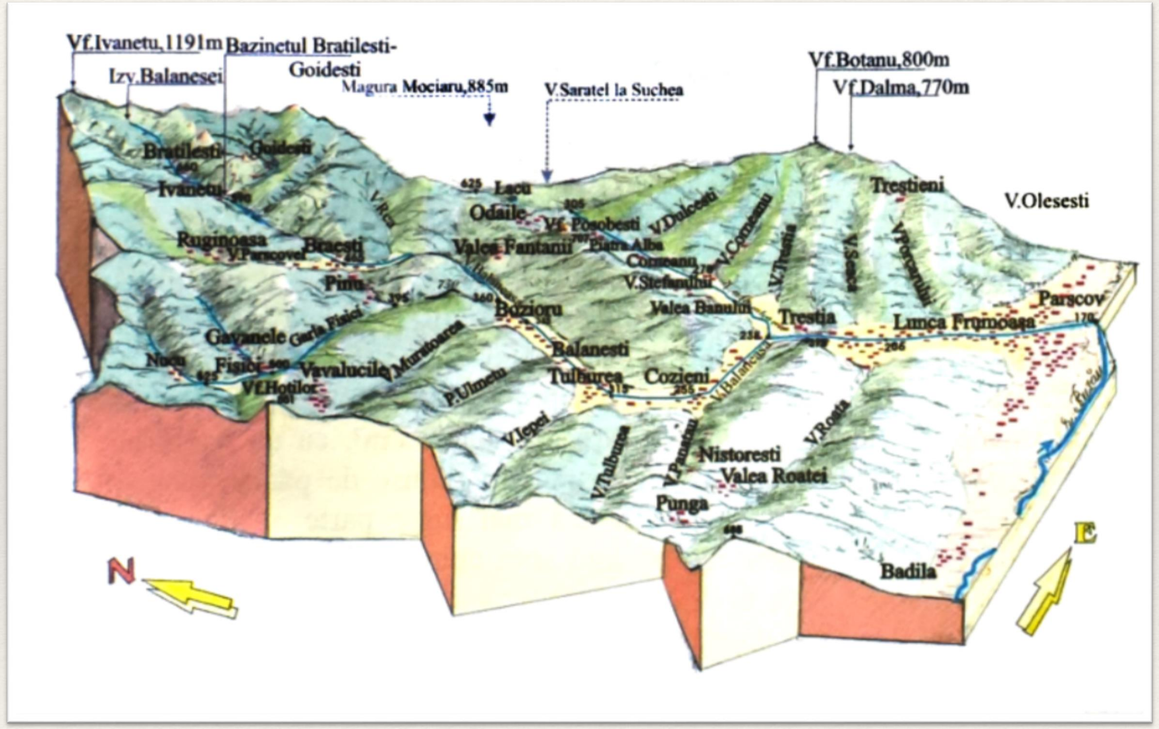
Bazinul Bălăneasa

- Bazinul morfohidrografic al râului Bălăneasa ocupă partea centrală a bazinului râului Buzău, suprapus pe rama sudică a munților Buzăului (C. Ivănețului) și pe partea nordică și centrală a Subcarpaților dintre Buzău și Valea Slănicului.
- La nivelul României, bazinul ocupă un areal situat în partea sud-estică, la circa 180 km distanță de paralela Zimnicea și la 270 km depărtare de meridianul Sulinei
- Bazinul Bălănesei are o lungime de cca 31 km și o suprafață bazinală de 190 km^2

Unitățile morfostructurale subcarpatice cu relief de trovanți

- Interfluviile, atât în munte cât și în zona subcarpatică, mențin în general un aspect cuestic (Culmea Martiriei, Dealul Breaz, Dealul Bârzei, Dealul Stănciulei, Dealul Pietrarului) (Fig. 3).
- În Subcarpați, relația structură-relief se păstrează bine comparativ cu structura Subcarpaților Moldovei

Aspecte de ordin petrografic și tectonic structural care au favorizat formarea microreliefului de trovanți

- În cea mai mare parte, în cursul mijlociu, influențele structurale se manifestă și sub forma unor cueste de versant despărțite de ogașe și torenți subsecvenți. De asemenea, sunt numeroase cuestele unghiulare orientate nord-sud, pe frunțile cărora se dezvoltă procese gravitaționale (prăbușiri, surpări) care pun în evidență o serie de maluri (Breaz, Ciupinică, Stătoaiei, Zăpodiei) cu microreliefuri de trovanţi.
- Bazinul râului Bălăneasa se dezvoltă în întregime pe suportul rocilor sedimentare, dar relieful petrografic se diferențiază în munte față de dealuri, ca urmare a vârstei, regimului climatic, vegetației, răspândirii faciesurilor litologice și a alternanței lor în formațiuni. În gresiile sarmatice din Subcarpați, în frunțile cuestelor, apar frecvent sub formă fosilizată trovanți (Babele de la Ulmet, Gogoanele Runcosului, Geambașilor și Malului Breaz) (Fig. 4)

Aspecte de ordin petrografic și tectonic structural care au favorizat formarea microreliefului de trovanți

- Unitățile de relief din bazinul Bălănesei aparțin zonei morfostructurale puternic cutate și tectonizate, situate în cadrul avanfosei interne a Carpaților, la contactul cu zona flișului paleogen a Pintenului Ivănețu.
- Sub raport litologic, se remarcă existența a trei depozite: flișul paleogen, molasa neogenă și cuvertura de depozite superficiale.
- Trovanţii aparţin complexului gresiilor și nisipurilor (Foto 5). Gresiile slab cimentate au conținut mare de CaO_3, iar straturile de nisip au granule mijlocii și grosiere supuse dezagregărilor

Babele de la Ulmet

Trovanții – forme genetice de relief petrografic

- Definiție
- Geneză. Ipoteze
- Descriere geografică
- Valorificarea trovanților
- Percepții, interpretări mistice și spiritual-artistice

Definiție

- Trovanţii sunt microforme de relief caracteristice acumulărilor de nisipuri și unor stratificații de gresii bogate în carbonat de calciu. Ei apar sub forma unor agregate minerale nodulare, sferoidale, elipsoidale, discoidale, cilindrice sau dendritice cu structură masivă, concentrică sau plană (stratificată), având dimensiuni de la câțiva milimetri la câțiva metri (Foto 6).
- Aceste microforme de relief poartă, de la o țară la alta și chiar de la o provincie istorică la alta, diverse denumiri: trovant ; bălătruci (în Transilvania); gogoloanțe (în Subcarpații Getici); vălătuci, gogoane (zona Buzău); copil găsit / copil al Pământului (în literatura italiană); dogger (cap de câine), tête de chat (cap de pisică)

Geneză. Ipoteze

În privința formării trovanților, cercetătorii nu au ajuns la o concluzie unică. Astfel, au fost elaborate două categorii de ipoteze științifice și neștiințifice:

- A. Koch (1898, 1900) - Prin infiltrarea apelor calcaroase a avut loc „separațiunea cimentului calcaros în jurul unor puncte izolate”, continuată „treptat în creste sferoidale”
- V.C. Papiu (1960) - trovanții s-au format în urma unor „procese de precipitare chimică și biochimică”
- Tr. Naum, M. Grigore (1974) - „trovanții s-ar forma prin cimentări locale în masa nisipurilor”.
- Gr. Posea, N. Popescu, M. Ielenicz (1974) – „prin eroziune diferențiată, din nisipurile slab cimentate sunt degajate forme concreționare (trovanți)”
- Serge Sandeau (1993), susține ipoteza extraterestră a acestor entități (trovanții) „ploaie de meteoriți care au lovit sistematic Marea Sarmatică

Babele de la Ulmet – Descriere geografică

În partea vestică și sud-vestică a comunei Bozioru, în perimetrul satului Ulmet Spectaculosul microrelief de trovanți al Babelor (Foto 8), Muchia Babelor poartă inițial numele de „coasta lu' Dimian".

În lumea satului, aceste formațiuni poartă denumiri de gogoane sau vălătruci, dar, după 1990, prof. Ilie Mândricel, într-un articol de promovare turistică a zonei, le denumește impropriu babe.

Astăzi, grație internetului, Babele de la Ulmet au devenit o atracție turistică de nivel național.

Babele de la Ulmet – Descriere geografică

Toată muchia este presărată cu trovanți grezoși fixați într-un nisip sarmatic ușor cimentat, cu forme variate (sferice, ovoide, alungite, îngemănate) care pot sugera forme zoomorfe (reptile, păsări, melci) sau antropomorfe (rachete, farfurii, tobogane (Foto 9), buți, coloane etc.). Toate aceste microforme au fost în urmă cu mii de ani în stare fosilizată și scoase în timp, la zi, prin eroziunea agenților externi

În literatura pseudoștiințifică sunt denumite pietrele vii sau pietrele care cresc. Fals. Agenții de modelare, în timp, nu fac altceva decât să micșoreze și să modifice forma acestora. Falsa creștere a volumului ar putea fi pusă pe seama decopertării acestora din nisipul fosilizant

Babele de la Ulmet – Descriere geografică

- În partea mediană a culmii se află un grup de trovanți îngemănați sub forma unor ciuperci, babe despărțiți de o fereastră-tobogan; Farfuria (OZN) (Foto 10); un grup de melci și pălarii (turbane) (Foto 11).
- Aproape de marginea pădurii sunt câțiva trovanți cu forme atrăgătoare (butea de piatră)
- La Fundu Întunericului, apar trovanți cu forme spectaculoase (coloane, binoclu, casetofonul etc).

Babele de la Ulmet – Descriere geografică

- Priviți în ansamblu, trovanții uimesc, intrigă, încântă. Călătorii ajunși aici refuză să creadă că totul este creația mării, tectonicii, a eroziunii vântului și a ploii și pun, în mare parte, totul pe seama unui Creator ; Oamenii de rând cred, mai degrabă, că sunt „…de la Potop” (Ion Dragomir, 70 ani), „chetrele de sus de la Dimian îs de la Dumnezeu” (Dumitru Bercu, 85 ani), „…or fi căzuți din cer” (Gh. Necula, 60 ani)
- Dacă cercetăm cele scrise pe internet, păsim pe calea largă a necunoscutului. Aceste articole par să vexeze comunitatea academică prin ipotezele și poveștile formulate.

Babele de la Ulmet – Descriere geografică

- Vizionari, paranormali, yoghini care vin în zonă, interpretează toate aceste fenomene ca fiind rezultatul unei încărcări energetice fără precedent a zonei. (Foto 12 si 13)
- Ce să fie!? Exagerări, prostii, goana după senzațional? Poate… Important e că niciun călător, ajuns aici, nu rămane indiferent în fața Babelor de la Ulmet, încărcându-se cu energiile speciale ale mirării și admirației. Poate o cercetare multidisciplinară, făcută la fața locului, ne-ar uimi și mai tare… Până atunci, Babele Ulmetului, ne așteaptă răbdătoare…

Valorificarea trovanților

În satele din bazinul văii Bălănesei sunt meșteșuguri vechi legate de folosirea pietrei (gresie, calcar) și argilei:

- plăci cu suprafețe netede folosite pentru pavoazarea curților sau ridicarea unor mese de piatră (Foto 14);
- tocile pentru ascuțit diverse unelte;
- bilele mici rotunde - la jocurile de popice, cele mai mari străjuiesc porțile unor gospodării;

Valorificarea trovanților

- pot fi așezate pe malurile apelor sau în jgheaburile unor torenți, pentru a preîntâmpina eroziunea fluvială.
- trovanții, în special cei cu forme aproape perfecte, antropo sau zoomorfe, au devenit obiecte de decor, de mare atracție, în peisajul unor grădini publice sau private
- Microrelieful cu trovanți oferă un plus de atractivitate peisajelor subcarpatice, mărind potențialul turistic natural al acestora.
- Totodată, ele reprezintă motive de inspirație artistică, fotografică

Percepții, interpretări mistice și spiritual-artistice

- Nevinovatele jocuri ale naturii au generat nenumărate polemici cu privire la trovanții cu aspect zoomorf și antropomorf. Mulți dintre ei sunt susținători ai ideii că este vorba de statuete, fetișuri, obiecte cultice confecționate de niște populații arhaice.
- omul actual se află în fața unor opere elaborate de o minte și de un suflet de pe o altă planetă […] - arta omului primordial
- Alți autori sunt de părere că aceste jocuri ale naturii sunt niște „hieroglife ale unor scrieri concrete” puse pe seama unui vechi popor care, necunoscând scrierea, „cu însuși lucrurile scria”.
- Piese artizanale atribuite artei traco-geto-dacă ultraarhaică sau unui zeu civilizator de sorginte cosmică, depășesc măsura înțelegerii noastre, contând doar ca obiecte de cult.

Percepții, interpretări mistice și spiritual-artistice

- Poetul Ion Gheorghe în „Cultul capetelor”, vede în statuetele noastre de betoane arhaice „aspecte majore ale cultului orphic”, care „reprezintă monumente menite să ilustreze cea mai veche doctrină europeană asupra Universului ca tot antropomorf”.
- Pliniu cel Bătrân spunea, cu privire la jocurile naturii, că nu sunt decât „cea mai mare nebunie a oamenilor”.
- Frumusețea acestor microreliefuri vine din intuiția subconștientă a ordinii intime a pământului, a repetițiilor ritmice, a armoniei suprafețelor și liniilor sale, din acordul fundamental care există între sufletul nostru și muzica pământului. (Foto 17)
- Trovanții nu sunt mai mult decât o piatră, iar ce ne imaginam noi este un adaos care ni se datorește în întregime

Concluzii

- Microrelieful de trovanți este întâlnit în structurile mio-pliocene ale unităților deluroase (Subcarpați, dep. col. a Transilvaniei, pod. Bârladului etc.) și face parte din formele de relief dezvoltate pe nisipuri și gresii. Sunt forme agregate minerale nodulare, sferoidale, elipsoidate, dendritice care se formează prin rularea unor nodului marno-argiloși într-un mediu lacustru sau fluvial. Regional, poartă denumiri diferite (bălătruci, vălătuci, gogoane, gogoloanțe), au forme diversificate (antropo și zoomorfe) și sugerează nenumărate idei mistico-fantastice. Totodată, ele reprezintă motive de abordare plastică, fiind considerate, pe bună dreptate, opere sculpturale desăvârșite ale naturii.
- Trovanții înnobilează peisajul geografic, mărindu-i forța de atractivitate, cu implicații în economia turistică locală.

- Sugerăm realizarea în cât mai multe locuri a unor arii protejate având ca obiectiv aceste opere ale naturii. În prezent, arealul cu trovanți din bazinul mijlociu al Bălănesei este inclus în proiectul Ținutul Buzăului – Arie de geoparc, la care am colaborat și noi, elevii Colegiului Național „B.P. Hasdeu”, îndrumați de domnul profesor Mihai Mîncu. La Bozioru s-a amenajat o colecție muzeală a trovanților. Nu suntem de acord cu dizlocarea lor din locurile inițiale și prezentarea sub forma unor expoziții în aer liber, cum este cea de la Costești (Vâlcea). Propunem o mediatizare mai amplă a acestor formațiuni prin mijloacele mass-media, reviste de specialitate, reviste de artă fotografică, școală, astfel încât să mărim sensibilitatea față de actul creativ al naturii, față de valorile naturii în general. (Foto 18 și 19)
- Într-o altă ordine, trovanții nu sunt altceva decât sublime imnuri în piatră!